

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 25 lipca 2016 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Samoobrona z wyborów
do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
przeprowadzonych w dniu 25 października 2015 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹⁾)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Samoobrona o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 25 października 2015 r., **z powodu naruszenia** art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Samoobrona przedłożył Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe w dniu 25 stycznia 2016 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego.

Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. Nr 198, poz. 1173). Do sprawozdania dołączono opinię wraz z raportem biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529, z 2014 r. Nr 179, 180 i 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, 1044, 1045, 1923 i 2281.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią i raportem biegłego rewidenta badającego sprawozdanie Komitetu Wyborczego Samoobrona, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Samoobrona wykazał w sprawozdaniu finansowym, iż w okresie sprawozdawczym pozyskał przychody w wysokości 5 840,00 zł. Przychody te pochodziły, zgodnie z art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, z Funduszu Wyborczego partii Samoobrona o nr 12 1300 0000 2076 4014 9637 0001. Wpłaty tych środków dokonywane były przelewem, tj. zgodnie z art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego i w terminach określonych w art. 129 § 2 tego Kodeksu.

Pozyskane przez Komitet środki gromadzone były na jednym rachunku bankowym o nr 46 1160 2202 0000 0002 8631 6428, prowadzonym w Banku Milenium Spółka Akcyjna w Warszawie. Do umowy rachunku bankowego wprowadzono zastrzeżenie o treści odpowiadającej wymaganiom określonym w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

Wydatki Komitetu Wyborczego Samoobrona wykazane zostały w kwocie 6 040,76 zł. Środki te przeznaczone zostały na sfinansowanie:

- kosztów administracyjnych dotyczących utworzenia i utrzymania strony internetowej Komitetu: 44,28 zł;
- usług obcych: 5 996,19 zł, w tym związanych z korzystaniem ze środków masowego przekazu i nośników plakatów (1 205,40 zł) i z wykonaniem materiałów wyborczych (3 851,44zł);
- kosztów spotkań wyborczych: 301,35 zł;
- kosztów podróży i noclegów: 208,00zł;
- pozostałych kosztów: 430,29 zł.

Siedziba Komitetu znajdowała się w lokalu Partii Samoobrona, która utworzyła ten Komitet.

Jak wynika z analizy danych zawartych w sprawozdaniu Komitetu, błędnie zsumowana została w nim kwota wykazana w jego części I B pkt 2 (usługi obce).

W tej pozycji sprawozdania powinna bowiem zostać wykazana kwota 5 996,48 zł (sumowanie ppkt 1–5 pkt 2 części B sprawozdania). Błąd ten potwierdził biegły rewident w opinii na temat sprawozdania Komitetu. Uchybienie to nie ma wpływu na łączną kwotę wydatków lub kosztów Komitetu.

W efekcie analizy sprawozdania finansowego Komitetu oraz załączonych do niego dokumentów finansowych Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła ponadto, że część środków finansowych Komitet pozyskiwał niezgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego. Część wydatków dokonywanych na rzecz Komitetu pokrywana była bowiem gotówką ze środków własnych osób fizycznych, a następnie środki te zwracane były tym osobom ze środków finansowych Komitetu. Potwierdzają to następujące operacje finansowe.

W dniu 10 września 2015 r., z rachunku bankowego Komitetu wypłacono kartą do kasy Komitetu środki finansowe w kwocie 50,00 zł (potwierdzenie wykonania operacji 15/09/10, wyciąg łączny z rachunku nr 46 1160 2202 0000 0002 8631 6428, prowadzonego w Banku Millenium, nr 2/2015).

Kolejna wypłata środków finansowych z rachunku bankowego Komitetu do jego kasy dokonana została kartą w dniu 14 września 2015 r., w kwocie 50,00 zł (potwierdzenie wykonania operacji 15/09/14, wyciąg łączny z rachunku nr 46 1160 2202 0000 0002 8631 6428, prowadzonego w Banku Millenium, nr 2/2015).

W dniu 10 września 2015 r., na rzecz Komitetu dokonano zakupu pieczętki Komitetu za kwotę 63,00 zł, który to zakup opłacono gotówką. Potwierdza to faktura VAT 20/KAM/09/2015 z dnia 10 września 2015 r., wystawiona przez Axa Corporation, ul. Kamionkowska 45a, 03-812 Warszawa).

W dniu 12 września 2015 r., gotówką opłacony został przez Adama Pawłowskiego zakup biletu TLK, w kwocie 74,00 zł (bilet PKP Intercity SA, nr 485221, polecenie wyjazdu służbowego nr 1/09/2015 z dnia 12 września 2015) oraz zakup biletu TLK przez Wojciecha Wojtulewicza, także w kwocie 74,00 zł (bilet PKP Intercity SA, nr 485220, polecenie wyjazdu służbowego nr 2/2015 z dnia 12 września 2015).

W dniu 14 września 2015 r., gotówką w kwocie 41,00 zł, opłacone zostało nadanie przesyłki konduktorskiej Komitetu (poświadczenie przyjęcia przesyłki konduktorskiej do przewozu, nr nadania 5664, Seria IC Nr 222528, PKP Intercity S.A.,

faktura VAT Nr 15/3533 z dnia 14 września 2015 r., wystawiona przez PKP Intercity S.A., ul. Żelazna 59a, 00-848 Warszawa).

Również 14 września 2015 r. na rzecz Komitetu zakupione zostały i opłacone gotówką znaczki w kwocie 42,00 zł (wykaz operacji klienta nr 01/00015351/2015 z dnia 14 września 2015 r.).

Oznacza to, że pomiędzy 10 a 14 września 2015 r. na rzecz Komitetu dokonane zostały zakupy opłacone gotówką przez osoby fizyczne w łącznej kwocie 294,00 zł, tj. w kwocie o co najmniej 194,00 zł przewyższającej dostępne w tym czasie środki gotówkowe Komitetu. Komitet dysponował bowiem w tym czasie środkami gotówkowymi w kwocie łącznej 100,00 zł.

W dniu 15 września 2015 r. z rachunku bankowego wypłacone zostały do kasy Komitetu środki w kwocie 300,00 zł (wyciąg łączny z rachunku nr 46 1160 2202 0000 0002 8631 6428 prowadzonego w Banku Millenium, nr 2/2015). Wynika z tego, że jeżeli Komitet dokonał z tych środków zwrotów osobom, które dokonywały na jego rzecz zakupów z własnych środków, to do jego dyspozycji w kasie pozostały środki w kwocie 106,00 zł.

W dniu 21 września 2015 r. na rzecz Komitetu dokonany został kolejny zakup znaczków, opłacony gotówką, w kwocie 31,50 zł (wykaz operacji klienta nr 02/00011598/2015 z dnia 21 września 2015 r.) oraz w kwocie 4,20 zł (wykaz operacji klienta nr 01/00015651/2015 z dnia 21 września 2015 r.).

Dnia 24 września 2015 r. na rzecz Komitetu zakupione zostały i opłacone gotówką znaczki pocztowe na kwotę 19,90 zł (wykaz operacji klienta nr 02/00011731/2015 z dnia 24 września 2015 r.).

W dniu 28 września 2015 r., gotówką w kwocie 41,00 zł, opłacone zostało nadanie przesyłki konduktorskiej Komitetu (poświadczenie przyjęcia przesyłki konduktorskiej do przewozu, nr nadania 5975, Seria IC Nr 222839, PKP Intercity S.A., faktura VAT Nr 15/3769 z dnia 28 września 2015 r., wystawiona przez PKP Intercity S.A., ul. Żelazna 59a, 00-848 Warszawa).

W dniu 29 września 2015 r. do kasy Komitetu, z jego rachunku bankowego, przekazane zostały środki w kwocie 50,00 zł.

Z poleceń wyjazdu służbowego nr 1/09/2015 z dnia 12 września 2015 i nr 2/2015 z dnia 12 września 2015 wynika, że ze środków wypłaconych z rachunku

bankowego Komitetu do jego kasy, wypłacone zostały również dwóm osobom fizycznym diety w łącznej wysokości 60,00 zł.

Powyższe wskazuje, że w trakcie prowadzenia kampanii wyborczej Komitet Wyborczy Samoobrona korzystał z pożyczek udzielanych mu przez osoby fizyczne, a więc pozyskiwał środki z innego źródła niż określonego w art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego. Dokonywanie przez osoby fizyczne z własnych środków zakupów na rzecz komitetu wyborczego narusza bowiem art. 132 § 1 tego Kodeksu, zgodnie z którym środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z funduszu wyborczego tej partii. Potwierdził to wielokrotnie Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, kwalifikując jednoznacznie opisane wyżej operacje finansowe, jako niedozwolone „swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2011 r., sygn. akt III SW 2/11 i III SW 3/11; z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10). Analogiczna ocena tego typu operacji została dokonana przez Sąd Najwyższy przy rozpatrywaniu skarg na odrzucenie rocznych sprawozdań finansowych partii politycznych (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2009 r., sygn. akt III SW 47/09, z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10 i III SW 391/10 oraz z dnia 25 lutego 2015 r., sygn. akt III SW 1/15).

Naruszenie art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. c Kodeksu wyborczego, stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania Komitetu Wyborczego Samoobrona. Powołane przepisy Kodeksu wyborczego mają przy tym charakter kategoryczny i nie pozostawiają żadnego marginesu na ocenę stopnia ich naruszenia, w tym także co do stosunku kwoty środków pozyskanych z naruszeniem prawa do całości przychodów komitetu, ani tego, czy naruszenie prawa było umyślne, czy też nastąpiło na skutek jego niezajomości.

Ponadto z analizy sprawozdania finansowego Komitetu oraz załączonych do niego dokumentów finansowych wynika, że Komitet nie zaliczył do swoich przychodów i wydatków środków w kwocie 0,60 zł, wydatkowanych na jego rzecz gotówką (wykaz operacji Klienta nr 01/00015651/2015 z dnia 21.09.2015 r.). Dokonane na rzecz Komitetu zakupy, między innymi za tę kwotę, zostały przez Komitet przyjęte i wykorzystane na cele kampanii wyborczej. Środki w tej kwocie nie zostały przez Komitet zwrócone osobie dokonującej zakupów na jego rzecz.

Nieujęcie przez Komitetu w sprawozdaniu wartości dokonanych na jego rzecz zakupów we wskazanej wyżej kwocie 0,60 zł oznacza, że Komitet w sprawozdaniu niezgodnie ze stanem faktycznym wykazał zarówno swoje przychody, jak i koszty.

Złożenie sprawozdania niezgodnego ze stanem faktycznym narusza ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. Nr 198, poz. 1173).

Wskazane uchybienie, zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Wydatki Komitetu, zgodnie z art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, zostały przeznaczone na cele związane z wyborami. Nie przekroczyły one limitu, określonego na podstawie art. 135 § 1 w związku z art. 199 i art. 259 Kodeksu wyborczego, który dla Komitetu wynosił 5 218 261,45 zł. Wydatki Komitetu na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy nie przekroczyły limitu wydatków, określonego zgodnie z art. 136 Kodeksu wyborczego, na kwotę 4 174 609,16 zł.

Jak wynika ze sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Samoobrona, na dzień złożenia sprawozdania posiadał on niespłacone zobowiązanie finansowe w kwocie 200,76 zł, wobec Drukarni Vega, z siedzibą w Grudziądzu, ul. Jana III Sobieskiego 2. Dołączone do sprawozdania Komitetu dowody finansowe wskazują, że zostało ono spłacone w dniu 30 listopada 2015 r. z funduszu wyborczego partii Samoobrona, tj. zgodnie z art. 130 Kodeksu wyborczego.

Pełnomocnik wyborczy Komitetu zawiadomił Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu strony internetowej Komitetu w dniu 6 października 2015 r., tj. z naruszeniem terminu określonego w art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego. Stosownie do treści tego przepisu, pełnomocnik wyborczy Komitetu był bowiem zobowiązany zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o adresie strony internetowej Komitetu w terminie do 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu Komitetu, który to termin dla Komitetu Wyborczego Samoobrona upłynął 12 sierpnia 2015 r. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego wskazane uchybienie nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, załączonych do niego dokumentów oraz opinii i raportu biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Samoobrona przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Wojciech Hermeliński*

Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Kozielowicz,*
Sylwester Marciniak

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Arkadiusz Despot-Mładanowicz,*
Wojciech Kręcisz, Krzysztof Strzelczyk, Janusz Niemcewicz